

PAUTES PER TREBALLAR LA COMPRESIÓ LECTORA

Una bona comprensió lectora és la base de qualsevol coneixement i, de fet, tots els professors, encara que no ens ho sembli, hi dediquem més temps del que creiem. Es tracta de millorar i sistematitzar una feina que ja es fa, però a la qual cal donar més importància. Cal tenir ben present que els destinataris de la comprensió lectora són els alumnes i no pas nosaltres, els professors.

D'acord amb el que comunament s'accepta, la comprensió lectora ha de contemplar tres moments: la preparació de la lectura, l'acte de llegir i les activitats de comprensió i expressió posteriors.

Per preparar la lectura, en primer lloc cal treballar la predisposició i la concentració. Una manera de fer-ho pot ser fer deduccions sobre les il·lustracions —si n'hi ha— o la forma del text.

Qualsevol alumne disposa, en el moment d'iniciar la lectura, d'alguns coneixements previs que li permeten formular hipòtesis sobre el contingut del text que llegirà. Aquests coneixements previs l'ajudaran a assimilar la informació nova que anirà llegint.

Cal fixar-se en el títol, subtítols, subratllats, canvis de lletra i paraules claus. El professor ha de formular preguntes als alumnes sobre el per què del títol, els canvis de lletra... de manera que els alumnes vegin que no s'ha de deixar res a l'atzar, que cada pregunta i cada resposta són importantíssimes. També s'ha de comprovar especialment si saben el significat de les paraules essencials del text.

ABANS DE LA LECTURA
Coneixements previs/idees preconcebudes sobre el tema
Lectura i explicació del títol
Hipòtesi sobre el tema
Qüestions/aspectes en què s'han de fixar especialment

Ara ja podem començar a llegir. És bo que el professor de cada matèria llegeixi en veu alta de manera que esdevingui un model lector. Els alumnes han de llegir a poc a poc, en silenci o en veu alta a fi de poder corregir, si cal, la dicció, l'entonació i les pauses.

Durant la lectura, si el text és molt llarg, es pot llegir un paràgraf i formular unes qüestions per comprovar com es va entenent. Per acabar es recomana elaborar unes petites conclusions globals.

DURANT LA LECTURA
El professor esdevé model de lectura
Lectura en veu alta
Lectura silenciosa
Correcció, entonació i pauses
Seguiment de la lectura: global / per paràgrafs
Recapitulació periòdica de la informació llegida
Velocitat lectora relacionada amb la comprensió

En acabar la lectura cal comprovar que s'ha entès bé, podem fer unes preguntes que poden ser orals o escrites, tenint en compte que dona molt més rendiment el treball oral que l'escrit, a part de simplificar la tasca del professor. Hem d'equilibrar preguntes senzilles i complicades, amb respostes úniques o amb interpretacions. És molt interessant que es facin preguntes d'interpretació més que no pas preguntes literals.

Difícilment podrem realitzar una lectura comprensiva d'un text si desconeixem el significat dels mots que hi apareixen. Cal que es treballi el vocabulari específic de cada matèria tot recordant que cal fer servir el diccionari a classe. També és molt adequat que els alumnes elaborin vocabularis de cada matèria.

Per comprovar que s'han entès les idees més importants del text i l'ordre en què apareixen, es pot demanar a l'alumnat que ordeni frases o paràgrafs i que en faci un esquema o un resum.

DESPRÉS DE LA LECTURA
Preguntes literals
Preguntes interpretatives, crítiques i de valoració
Construcció de preguntes a partir de respostes
Significat de paraules i construcció de frases
Frases fetes, sinonímia i antonímia
Ús del diccionari
Ordenar frases
Ordenar paràgrafs
Elaborar esquemes
Resum oral o escrit